

ІРИНА ЯНКО
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Уніят А. В.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БІРЖОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Накопичений досвід фінансової інтеграції європейських країн містить цілий ряд ініціатив, що відображають прагнення знайти загальні підходи до гармонізації законодавства і регулювання фінансових ринків, до створення єдиного європейського ринку цінних паперів.

Під знаком глобалізації на ринках фінансових послуг відбувається концентрація учасників і операцій, інтенсивно зростають і консоліднуються фінансові центри [4]. Глобалізація слугує передумовою швидкого зростання регіональних центрів, котрі взяли на себе функції своєрідних провідників міжнародного капіталу на внутрішні ринки.

Однак, світова фінансова криза оголила ряд структурних проблем у сучасній європейській системі. Через ускладнення політичної та економічної ситуації 2012 рік виявився важким для Європи: в цей період було проведено всього 263 операції IPO, в ході яких було залучено лише 10,9 млрд. євро. У порівнянні з попереднім роком, коли в результаті 430 проведених IPO було залучено 26,5 млрд. євро, загальна вартість угод знизилася на 59%. Частково це можна пояснити відсутністю в 2012 році масштабних угод (в минулому році в рамках однієї тільки операції IPO компанії Glencore було залучено 6,9 млрд. євро), а також зниженням рівня активності в різних секторах, особливо в сировинному [2]. Угоди IPO стали відкладатися і скасовуватися одна за одною: і компанії, і інвестори проявляли обережність внаслідок волатильності ринків, стурбованості ситуацією навколо боргової кризи в євросоні, а також через очікуване уповільнення темпів зростання світової економіки.

Найбільш великими угодами року стали проведені у четвертому кварталі IPO компаній «Мегафон» і Direct Line в Лондоні, а також Talanx і Telefónica Deutschland в Німеччині. Ці угоди принесли компаніям-емітентам понад 0,75 млрд. євро кожна, що складає в цілому 39% від всієї суми залученого капіталу за рік. Оптимізм вселяє і той факт, що динаміка котирувань акцій цих компаній після IPO була позитивною, а це дало деяку надію на сприятливий розвиток ситуації в 2013 році.

У третьому кварталі 2013 року у результаті оборудок IPO в Європі було залучено понад 3 млрд. євро. Загальна сума розміщень з початку року склала 11,7 млрд. євро, що перевищує обсяг капіталу, залученого у 2012 р. (11,2 млрд. євро). Огляд європейських IPO подано у табл. 1 та табл. 2.

Таблиця 1

Огляд європейських IPO за 3 квартал 2012–2013 рр. [3]

	3 квартал 2013	3 квартал 2012	2 квартал 2013
Загальна кількість IPO в Європі, включаючи:			
Лістинги без залучення коштів	6	17	12
Лістинг із залученням коштів	46	43	64
Загальна кількість лістингів	52	60	76
Загальний обсяг залучених коштів, млн. євро	3043	397	5370
Середній обсяг розміщення, млн. євро*	66	9	84

*Середній обсяг розміщення розрахований шляхом ділення загального обсягу розміщення на кількість лістингів із залученням грошових коштів

Із даних представлених таблиць, можна зробити висновок, що Лондонська фондова біржа зберегла за собою позиції провідного ринку IPO у Європі, на частку якої припадає 56% від загальної суми надходжень від IPO за квартал. Як бачимо, у 3 кварталі 2013 р. на Лондонській фондовій біржі було проведено 48% усіх обробок, середній обсяг розміщення яких склав 68 млн. євро. Тоді як на Варшавській фондовій біржі, на яку припадає 19% усіх обробок IPO, середній обсяг розміщення яких склав 2 млн. євро.

Таблиця 2

Обсяг розміщення на біржах за 3 квартал 2012–2013 рр., млн. євро [3]

Біржа	3 квартал 2013	3 квартал 2012	2 квартал 2013
Лондонська фондова біржа	1704	263	2633
Deutsche Börse	500	26	714
Oslo Børs и Oslo Axess (Осло)	409	-	12
Ірландська фондова біржа	310	-	-
Італійська фондова біржа	58	7	318
NYSE Euronext	43	3	922
Варшавська фондова біржа	15	14	44
Стамбульська фондова біржа	2	30	326
Іспанська фондова біржа (BME)	2	-	-
NASDAQ OMX	-	-	371
Люксембурзька фондова біржа	-	54	30
РАЗОМ	3043	397	5370

Аналіз розвитку і функціонування бірж у європейських країнах дозволяє зробити висновок про те, що вони виконують роль антикризового механізму в умовах сучасного фінансового ринку. Впроваджуються нові технології, нові фінансові інструменти, дещо видозмінюються форми існування бірж, але вони продовжують функціонувати, що чітко показує їх ефективність і доводить необхідність їх наявності на ринку. Біржі дозволяють більш дієво та успішно запобігати виникненню і подоланню наслідків фінансових криз і маніпулювати цінами на ринку. При цьому не порушується баланс між ринковими і адміністративними методами регулювання.

В умовах глобалізації та усе більш тісної взаємодії різних сегментів фінансового ринку й елементів його інфраструктури біржі поступово відмовляються від орієнтації на певний ринок – фондовий, терміновий або валютний. Тому вони прагнуть надати своїй діяльності універсальний характер.

Об'єднання декількох ринків у рамках однієї біржі відповідає інтересам професійних посередників на фінансових ринках, інвесторів, емітентів, державних регулюючих органів, а, отже, й інтересам європейської економіки. Маючи можливість послідовно і погоджено впливати на ситуацію, що складається на різних сегментах фінансового ринку, держава і професійні учасники ринку можуть з найбільшим ступенем вірогідності і з найменшими витратами здолати періоди нестабільності.

Рухаючись в ногу з прогресом, можна з упевненістю сказати, що розвиток європейських бірж не зупиниться і, швидше за все, глобалізація продовжить збільшувати масштаби, і не виключено, що в майбутньому виникатимуть усе нові і нові торгові майданчики.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Интеграция биржевой деятельности ЕЭП в разрезе глобальных тенденций [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.group-global.org/ru/publication/view/3348>.*
2. *Мировые биржи и глобализация [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dengi-info.com/archive/article.php?aid=1151>.*
3. *Обзор рынка IPO в Европе. 3 квартал 2013 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.pwc.com/en_UA/ua/services/capital-markets/assets/ua_ipo_watch_europe_quaterly_rus.pdf.*
4. *Сахаров А. Международные финансовые центры / А. Сахаров. – М. Минэкономразвития России, 2009. – 350 с.*

АНДРІЙ ЯСКОВЕЦЬ

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Лизун М. В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ

Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується домінуванням сфери послуг як у структурі національного виробництва більшості країн світу, так і у системі міжнародних економічних відносин. Світові тенденції у сфері міжнародного туризму дозволяють віднести туристичний бізнес до найперспективніших галузей економіки, але сфера туризму у світі розвивається нерівномірно й має регіональні особливості. Розвинута туристична інфраструктура сприяє покращенню привабливості країни та її конкурентоспроможності у світі, прискорює процеси її інтеграції у світову економіку, забезпечує перехід від аграрної та індустріальної економіки до розвитку економіки на основі сфери послуг.

Характерними рисами сучасного туристичного ринку є висока динамічність, значна кількість суб'єктів та учасників, надзвичайно широка географічна охопленість, а також необхідність відповідного оперативного інформування. Активізація і розвиток туристичного ринку, підвищення рівня вимог споживачів до якості і комплексності послуг, які пропонують підприємства сфери туризму, вимагають активного впровадження і використання сучасних інформаційних технологій та методів управління, які призначені для оптимізації діяльності підприємств різних типів, підвищення ефективності процесів обслуговування споживачів. Адже специфіка технології створення та реалізації туристичного продукту вимагає таких систем, які б в найкоротший термін надавали відомості про доступність усіх складових туристичної інфраструктури, а також забезпечували своєчасність вирішення додаткових завдань при наданні туристичних послуг.

Питання про можливість використання інформаційних технологій в сфері туризму висвітлені в ряді праць українських та зарубіжних вчених, таких як